

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 26 Μαΐου 2023
(OR. en)

9544/23

Διοργανικός φάκελος:
2008/0140(CNS)

SOC 326
ANTIDISCRIM 52
MI 422
JAI 643
FREMP 152

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Οδηγία περί ίσης μεταχείρισης (άρθρο 19) - Συζήτηση προσανατολισμού

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες καθοδηγητικό σημείωμα που συνέταξε η Προεδρία, ενόψει της συζήτησης προσανατολισμού για το ανωτέρω θέμα κατά το Συμβούλιο EPSCO στις 12 Ιουνίου 2023.

Οδηγία περί ίσης μεταχείρισης (άρθρο 19)

Συζήτηση προσανατολισμού

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Σκοπός της Ένωσης είναι η προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της και της ευημερίας των λαών της. Μεταξύ άλλων, οφείλει επίσης η Ένωση να καταπολεμά τις διακρίσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Το Συμβούλιο έχει ήδη θεσπίσει νομοθεσία για την απαγόρευση των διακρίσεων που βασίζονται στους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 19 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή το φύλο, τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό¹. Σύμφωνα με τις υφιστάμενες οδηγίες, απαγορεύονται ήδη οι διακρίσεις στον τομέα της απασχόλησης για όλους αυτούς τους λόγους. Οι διακρίσεις στους τομείς πέραν της απασχόλησης λόγω φύλου και εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής επίσης απαγορεύονται ήδη βάσει υφιστάμενων οδηγιών. Παρόμοιο επίπεδο προστασίας εντούτοις εξακολουθεί να μην υπάρχει στους τομείς πέραν της απασχόλησης όσον αφορά τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Σύμφωνα με το πλέον πρόσφατο Ειδικό Ευρωβαρόμετρο για τις Διακρίσεις στην ΕΕ, το 17 % των ατόμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν υποστεί διακρίσεις².

¹ Βλ. συγκεκριμένα οδηγίες 79/7/ΕΟΚ, 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ και 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου. Βλ. επίσης οδηγία 2006/54/ΕΚ.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 493: Διακρίσεις στην ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των ΛΟΑΔΜ), 2019.

Η κατάσταση διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών. Κάποιες ομάδες, κυρίως μειονότητες, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο να υποστούν διακρίσεις από άλλες. Μολονότι οι *μειονότητες εντός μειονοτήτων* διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο, οι διασταυρωτικές διακρίσεις εξακολουθούν να μην καλύπτονται από τις εθνικές νομοθεσίες στα περισσότερα κράτη μέλη. Εν τω μεταξύ, οι διακρίσεις έχουν, ως γνωστό, αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο, συμπεριλαμβανομένων των απωλειών στο ΑΕγχΠ και στα φορολογικά έσοδα, και αύξηση δαπανών όσον αφορά την υγειονομική περίθαλψη και άλλες υπηρεσίες.

Η ελλιπής υποβολή καταγγελιών διακρίσεων αποτελεί ιδιαίτερα διαδεδομένο πρόβλημα που άπτεται της ανισοβαρούς προστασίας αλλά και της έλλειψης γνώσης και ενημέρωσης. Τα νομοθετικά κενά και η αναποτελεσματική εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας αφήνουν ενδεχομένως την εντύπωση ότι ορισμένες μορφές διακρίσεων είναι ακόμη και ανεκτές, ενώ το γεγονός ότι οι διακρίσεις συχνά μένουν ατιμώρητες ενισχύει μια γενική αίσθηση ατιμωρησίας.

Είναι μειοψηφία οι πολίτες της ΕΕ που πιστεύουν ότι οι προσπάθειες των αρχών για την καταπολέμηση των διακρίσεων στη χώρα τους παράγουν αποτελέσματα.³ Είναι σαφές ότι απαιτούνται νέα μέτρα για να μπορέσουν να καλυφθούν τα υπάρχοντα κενά όσον αφορά την προστασία από τις διακρίσεις.

Η προτεινόμενη οδηγία περί ίσης μεταχείρισης

Στις 2 Ιουλίου 2008 η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία επιδιώκεται να επεκταθεί σε τομείς πέραν της απασχόλησης η προστασία από τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Η προτεινόμενη οριζόντια οδηγία περί ίσης μεταχείρισης, που συμπληρώνει τη σχετική ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, απαγορεύει τις διακρίσεις για τους προαναφερόμενους λόγους στους εξής τομείς: κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, εκπαίδευση, και πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης.

³ Ο.π..

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε στις 2 Απριλίου 2009⁴ σύμφωνα με τη διαδικασία διαβούλευσης. Μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, την 1η Δεκεμβρίου 2009, η πρόταση εμπίπτει πλέον στο άρθρο 19 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς απαιτείται η επίτευξη ομοφωνίας στο Συμβούλιο, μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το Συμβούλιο δεν έχει κατορθώσει ακόμη να καταλήξει στην απαιτούμενη ομοφωνία σχετικά με την πρόταση⁵.

Βάσει των ανωτέρω, οι υπουργοί καλούνται να εξετάσουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. *Ποιες είναι οι εμμένουσες και ποιες οι νέες μορφές διακρίσεων που βλέπετε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο δικό σας κράτος μέλος;*
2. *Τι πρέπει να γίνει για την απεμπλοκή των διαπραγματεύσεων σχετικά με την προτεινόμενη οριζόντια οδηγία περί ίσης μεταχείρισης; Ποιες συγκεκριμένες λύσεις προτείνετε για να απαντηθούν οι προβληματισμοί που υφίστανται ως προς τα τρία εκκρεμή ζητήματα: ασφάλεια δικαίου, επικουρικότητα και κόστος εφαρμογής;*

⁴ Βλ. έγγραφο Α6-0149/2009. Η κα Alice Kuhnke (ΣΔ/Πράσινοι/Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία) ορίστηκε εισηγήτρια από το σημερινό Κοινοβούλιο.

⁵ Βλ. έγγραφο 9043/23.